

НА АСНОВЕ ПАРЫТЭТУ

Любы саюз дзяржаў можа будавацца толькі на роўных умовах

Аб гэтым заявіў Аляксандр Лукашэнка падчас нарады аб сацыяльна-эканамічным развіцці Беларусі ў 2019 годзе і падыходах да далейшага развіцця інтэграцыйных кірункаў.

«Я мяркую, няма неабходнасці сёння казаць пра тое, што святы скончыліся і трэба інтэнсіўна ўключыцца ў работу. Год будзе нялёгка», — пачаў размову беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што падчас нарады ён хацеў бы абмеркаваць пытанні эканамічнага і грамадска-палітычнага развіцця нашай краіны ў 2019 годзе. «Шмат пра гэта гаворыцца. І пра тое, што гэта перадавыбарчы год, яно сапраўды так. Тое, што ў нас дастаткова пытанняў, якія трэба вырашаць лепш, чым яны вырашаюцца ў цяперашні час. І мы ведаем, як гэта рабіць», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Ён праінфармаваў прысутных аб апошніх перагаворах з Прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным і звярнуў увагу, што сёння існуюць пытанні, звязаныя з нашым асноўным партнёрам — Расіяй, а таксама ЕАЭС у цэлым. Маюцца пытанні і ў ваенна-палітычным блоку — АДКБ.

«Што датычыцца Расійскай Федэрацыі, вы ведаеце, што ў нас практычна ўсе праблемы эканамічнага характару вырашаны ў больш-менш прымальным варыянце, — заявіў ён, звяртаючыся да ўдзельнікаў нарады. — Ёсць пытанні, невялікія, пра якія мы заўсёды расіянам казалі, — гэта пастаўкі нашай сельскагаспадарчай прадукцыі, харчовай і іншай на рынкі Расійскай Федэрацыі. Але яны не носяць крытычнага характару, і мы з Прэзідэнтам Расіі дамовіліся, што гэтыя ганебныя пытанні трэба здымаць, каб яны больш ніколі не стаялі на парадку дня нашых перагавораў, і не толькі на вышэйшым узроўні».

Аляксандр Лукашэнка нагадаў пра пытанні, звязаныя з дазволам на аўтаперавозкі. На яго думку, у гэтай сферы Беларусь пастаўлена ў гор-

Фота: БелТА

шыя ўмовы, чым Польшча і Літва. Шмат «крыку і гвалту» з нагоды палітыкі гэтых дзяржаў у дачыненні да Расіі, шмат размоў аб Саюзнай дзяржаве і ЕАЭС, але пры гэтым элементарныя пытанні не вырашаюцца, у сувязі з чым прэзідэнты Беларусі і Расіі палічылі іх выключна нявартамі для абмеркавання кіраўнікамі дзяржаў.

«Іх, вядома, трэба вырашаць, і вырашыць іх можна элементарна», — заявіў Прэзідэнт.

У аснове — раўнапраўе

Што датычыцца вялікіх і адчувальных пытанняў у адносінах з Расіяй, Аляксандр Лукашэнка расказаў, што сёння ідзе шмат размоў пра аб'яднанне дзвюх дзяржаў. Акрамя таго, шмат пытанняў з'явілася і ў сувязі з царквой ва Украіне аб аўтакефаліі беларускай царквы.

«Я называю гэтыя пытанні вельмі дурнымі, прыцягнутымі за вушы для абмеркавання ў нашым грамадстве. Гаворкі пра аб'яднанне быць не можа, — падкрэсліў беларускі лідар. — І мы з Прэзідэнтам Расіі адзначылі, аднагалосна вызначылі, што сёння на парадку дня такога пытання няма — аб аб'яднанні».

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ў свой час бакі ішлі строга па Дагаворы аб саюзе Беларусі і Расіі, павінны былі прыняць канстытуцый-

ны акт, дзе ўсё мусяла быць прапісана: і органы кіравання, і адзіная валюта, і гэтак далей. «Расія адмовілася ў свой час ісці гэтым шляхам. Я гэта нагадаў Прэзідэнтам Расіі, ён сказаў: так, так і было», — адзначыў Лукашэнка.

І тут паўстае пытанне: што рабіць з саюзным дагаворам? На думку Прэзідэнта Беларусі, трэба садзіцца за стол і глядзець, што мы разам можам сёння, згодна з дакументам вырашыць. На што бакі разам, без усякага ціску, могуць пайсці.

«Толькі на раўнапраўнай аснове мы можам фарміраваць саюз Беларусі і Расіі», — падкрэсліў ён.

Гэта звязана з тым, што гэта фундаментальныя прынцыпы пабудовы любога саюза. Прэзідэнт зноў звярнуў увагу: няма раўнапраўнай асновы — няма саюза. У іншым выпадку — гэта анексія і інкарпарацыя. Акрамя таго, на стварэнне аб'яднання павінна быць воля двух народаў. «Мы ўвесь час, фарміруючы гэты саюз, павінны азірацца на меркаванні нашых людзей», — дадаў беларускі лідар.

У сувязі з гэтым па многіх прычынах аб аб'яднанні дзвюх дзяржаў сёння гаворкі не ідзе, рэзюмаваў Прэзідэнт. Ён дадаў, што на гэты крок пайсці не можа і сама Расія, пра што беларускаму лідару сказаў Уладзімір Пуцін. Такой магчымасці

мы ўжо страцілі 3,6 мільярда долараў», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

А да заканчэння гэтага манеўру Беларусь страціць 10,6 мільярда долараў. Беларускі лідар звярнуў увагу, маўляў, гэта супярэчыць духу і «літары» ўсіх узаемных дамоўленасцяў, у тым ліку ў рамках ЕАЭС. Акрамя таго, кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ў Расіі часта гучыць пазіцыя, нібыта ў рамках падатковага манеўру няма абавязальстваў па кампенсацыі, гэта не прапісана ў саюзных дагаворах. Тут Аляксандр Лукашэнка задаў прамое пытанне: «Дык што, мы падпісалі гэтыя дагаворы — аб Саюзнай дзяржаве, ЕАЭС — і разлічвалі на пастаяннае пагаршэнне эканамічнай сітуацыі ў сувязі з нейкімі ўнутранымі дзеяннямі Расійскай Федэрацыі? Не. Мы разлічвалі на лепшае, і гэта ўсюды запісана».

Што да самога манеўру, то Прэзідэнт Беларусі заявіў расійскаму калегу, што падчас падпісання дакументаў і гаворкі не было пра падобныя здарэнні. Пры гэтым была агульная фармулёўка аб недапушчэнні пагаршэнняў двухбаковых адносін, у тым ліку сярод удзельнікаў ЕАЭС.

Беларускі лідар нагадаў, што ў Расіі ішлі перагаворы на ўзроўні ўрадавых экспертаў, былі выпрацаваны кампенсацыі Беларусі, былі вызначаны крыніцы — пра ўсё гэта было абвешчана публічна, аднак потым раптам расійскі бок спыніў перагаворы, не адмаўляючы самі кампенсацыі, і абумовіў гэта паглыбленнем інтэграцыйных працэсаў. Прэзідэнт падкрэсліў: што гэта за працэсы, у расіян адказу няма.

Аднак было вырашана, што гэтае пытанне павінна вырашацца з дапамогай сумесных груп.

«Мы не адмаўляемся ад гэтых перагавораў, яе (беларускую групу. — **Зв.») узначаліць міністр эканомікі Дзмітрый Крутой. Я абсалютна падтрымліваю прапанову, што там павінны быць найвышэйшага ўзроўню службовыя асобы, не толькі спецыялісты», — адзначыў беларускі лідар.**

Кіраўнік дзяржавы дадаў, што перамовы павінны весціся па комплексе пытанняў, якія пазначаны ў саюзным дагаворы. На першае месца — гэта стала прапановай Уладзіміра Пуціна — неабходна паставіць фінансавы эканамічны пытанні.

Дарэчы, літаральна некалькі гадоў таму па гэтых аспектах ужо былі прынятыя рашэнні. «Проста ўрад Расіі пра гэта забыўся, інфармуе Прэзідэнта Расіі. Але раз ён ставіць гэтыя пытанні зноў — чаго мы будзем адмаўляцца ад іх абмеркавання?» — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка.

Ён зноў падкрэсліў: пакуль будучы ісці гэтыя перамовы і не вырашацца тыя пытанні, якія «ляжаць на паверхні беларуска-расійскіх адносін», тое, што Беларусь губляе з 1 студзеня бягучага года, супярэчыць

усім дамоўленасцям, і мы несеці страты да ўзроўню мінулага года не можам. «Таму ўсе страты павінны быць кампенсаваны па тых ці іншых кірунках супрацоўніцтва з Расійскай Федэрацыяй, — заявіў беларускі лідар. — Я гэта і Прэзідэнтам сказаў, як бы гэта ні балюча і ні сумна было, і паўтараю гэта публічна, і даводжу да вашага ведама як даручэнне Прэзідэнта Беларусі. Вы (удзельнікі нарады. — **Зв.») яго павінны выканаць бездакорна і з дакладнасцю. Мы нічога не можам страціць».**

А варыянты ёсць

«Прагноз і бюджэт на 2019 год сфарміраваны з улікам падатковага манеўру ў Расійскай Федэрацыі», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

На думку беларускага лідара, яго дзеянне не абмяжоўваецца адным годам і неабходна мець надзейныя крыніцы, якія будуць кампенсаваны гэтыя негатыўны ўплыў ужо сёння. «Як і за кошт чаго будзем кампенсаваны страты для бюджэту і нашых нафтаперапрацоўчых заводаў? Гэта пытанне, якое мы сёння таксама павінны абмеркаваць. Але хачу папярэдзіць: аб такіх рашэннях, як перакладанне гэтых праблем на плечы нашых людзей, беларусаў, нават не думайце», — падкрэсліў ён.

Беларусь не такая багатая, пагаршаць становішча беларусаў недазваляльна, лічыць Аляксандр Лукашэнка. Беларускі лідар зноў падкрэсліў: насельніцтва не павінна адчуць на сабе ніякага дадатковага цяжару.

У сувязі з гэтым ён прапавіў удзельнікаў нарады выкласці комплексную ацэнку сярэднятэрміновага эканамічнага росту, стану бюджэту, узроўню інфляцыі і золатавалютных рэзерваў ва ўмовах падатковага манеўру, гэта значыць выхаду на сусветную цану на нафту. «І які тут план ва ўрада існуе?» — пацікавіўся Прэзідэнт.

Па словах кіраўніка дзяржавы, ён не павінен гіпербалізаваць гэтую праблему, паколькі даўно пастаўлена задача скончыць мадэрнізацыю нафтаперапрацоўчых заводаў, каб можна было купляць нафту не толькі ў Расіі, перапрацоўваць і прадаваць. Сёлета мадэрнізацыя НПЗ у асноўным скончыцца, падкрэсліў ён.

Яшчэ Аляксандр Лукашэнка нагадаў пра іншую пастаўленую раней задачу: адкрыць альтэрнатыўную пастаўку нафты праз прыбалтыйскія парты. Закупляць нафту, перапрацоўваць яе на Наваполацкім НПЗ і забяспечваць балтыйскія рэспублікі. На думку беларускага лідара, гэта будзе для іх жа танней.

«Таму не трэба лічыць, што гэта катастрофа. Калі абярэ кіраўніцтва Расіі такі кірунак руху і страту адзінага саюзніка на заходнім напрамку — ну, гэта іх выбар. Мы ж іх прымушваем не можам», — канстатаваў ён.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

У тэму

Па выніках нарады ў кіраўніка дзяржавы некаторыя ўдзельнікі пагутарылі з журналістамі.

Міністр эканомікі Дзмітрый КРУТОЙ:

— Улічваючы канікулы ў Расійскай Федэрацыі, сумесна з расіянамі рабочая група пакуль не збіралася ў шырокім складзе. З боку Расіі і з нашага боку пакуль толькі фармалізаваны склады гэтых рабочых груп. Эксперты па адпаведных кірунках зараз фарміруюць парадак дня будучых перагавораў, праводзіцца аналіз усёй дагаворнай базы Саюзнай дзяржавы, ЕАЭС, двухбаковых фарматаў, якія ў нас існуюць па асобных галінах і ведамствах. Таму ўвесь гэты масіў магчымых праблемных пытанняў да абмеркавання цяпер фарміруецца і пакуль ідзе экспертная адпрацоўка.

Першае пасяджэнне яшчэ не плануецца, улічваючы, што расійскія калегі толькі выйшлі са сваіх навагодніх канікул. Мы з імі гэтую тэму яшчэ не абмяркоўвалі.

Пазіцыя беларускага боку будзе фарміравацца, зразумела, у ходзе перагавораў, таму што ёсць вузкасектаральныя пытанні, якія трэба ў пачатку абмеркаваць на ўзроўні экспертаў, а потым ужо даносіць урадам і кіраўнікам дзяржавы.

Ніякіх глабальных разыходжанняў мы на сённяшні дзень не бачым, проста шэраг праблем сапраўды вырашаецца ў такім перманентным рэжыме, і дзесьці па нейкіх аспектах не хапала, напэўна, волі бакоў — сесці і дамовіцца канчаткова.

Гэтыя групы — чарговы шанец усё ж такі гэтыя шматгадовыя праблемы вырашыць.

Старшыня Беларускага дзяржаўнага канцэрна па нафце і хіміі Андрэй РЫБАКОЎ:

— Наступіў 2019 год. З пункту гледжання нафтавай галіны — гэта чарговы год падатковага манеўру. Яшчэ раз паўтараю, што гэта не ў навіну, ён пачаты з 2015 года. Адзінае адрозненне ад папярэдніх гадоў — гэта кампенсацыя сваім нафтаперапрацоўшчыкам Расійскай Федэрацыяй падатковага манеўру.

Сёння былі абмеркаваны кампенсацыйныя механізмы для нафтаперапрацоўкі ў Беларусі. Гэта самы шырокі спектр магчымасцяў, які трэба будзе ў самы бліжэйшы час адпрацаваць, пакласці эканамічныя і юрыдычныя разлікі на паперу.

Пралік як крыніц пастаўкі, так і спосабаў пастаўкі нафты вядзецца на пастаяннай аснове. Гэта розныя напрамкі. На сённяшні дзень найбольш прэміяльная (але з году ў год яна будзе губляць гэтую прэміяльнасць і прыходзіць да сусветнай цаны) — гэта, вядома, расійская нафта.

— *З'явілася інфармацыя, што Расія ў якасці аднаго з варыянтаў кампенсацыі разглядае куплю нафтаперапрацоўчых заводаў Беларусі. Ці сапраўды гэта так?*

— Афіцыйнай інфармацыі не паступала, таму каментуваць якія-небудзь выказванні не мае сэнсу. Будзе афіцыйная інфармацыя, афіцыйная прапанова — тады будзе афіцыйны каментарый.